

[Valdemar Sørensen.]

mer saa, at man har forøget det for Laan-givningen fastsatte Maksimum for Størrelsen af Haandværkerudgifterne. Tillige kan Kommunerne ogsaa i Parcelbyggeriet betale Indskuddene for Beboerne af saadanne Parcel- og Rækkehuse, der opføres af Boligforeninger, og de kan oven i Købet gøre det uden den Begrænsning, som er sat ind for Etagehusene.

Saa er der endelig ogsaa den væsentlige Ting for Parcelbyggeriet, at for de Folk, som selv bygger Parcelhuse, som ikke faar Hus gennem en Forening, eller som ikke køber de Huse, som Kommuner og Boligforeninger og nu ogsaa private opfører til Salg, nedsætter et Ændringsforslag Renten, saaledes at den lovmæssige Rente paa $5\frac{1}{2}$ pCt. efter Lovforslaget gaar ned til $3\frac{1}{2}$ pCt. Det er en meget væsentlig Begunstigelse i Øjeblikket.

Til syvende og sidst er der saa den Cadeau til Parcelbyggeriet, som ligger i, at man med Bestemmelsen om, at nu ogsaa Haandværkere ligesom Kommuner og Boligforeninger kan bygge Parcelhuse til Salg, har udvidet Mulighederne for at faa rejst Parcel- og Rækkehuse meget betydeligt. Fra Begyndelsen af, hvor vi har talt om denne Lovgivning, og ved de forskellige Lejligheder i de senere Aar, hvor vi har beskæftiget os med Byggeriet, har jeg hver Gang talt for, at man skulde stryge denne Grænse mellem Kommuner og Boligforeninger og saa private, saaledes at det ikke var Kommuner og Boligforeninger alene, som havde Ret til at opføre Parcel- og Rækkehuse til Salg, men at det ogsaa blev private Bygherrer. Jeg maa sige, at hvis man havde fastholdt Grænsen nu, forekommer det mig, at det vilde have været i Modstrid med alle de beskæftigelsesmæssige Hensigter, vi har med Lovforslaget; men jeg erkender ogsaa, at jeg stadig væk har den Mening, at hvis vi skal fortsætte med en Boliglovgivning af denne Art, ogsaa ud over Forhold, om hvilke vi dog mest muligt maa haabe, at de ikke varer alt for længe, saa er det i Længden umuligt at opretholde den Monopolstilling, som Kommuner og Boligforeninger her har over for Loven i Modsetning til det private Byggeri.

Hvor der er Tale om at opføre Huse til Salg, kommer det sociale Moment jo ikke mere i Betragtning. Dér er det et forretningsmæssigt Spørgsmaal, og dér maa den private Haandværker have lige saa megen Ret som Boligforeninger og Kommuner til at komme i Betragtning med Hensyn til Hjælp gennem Laan efter Loven.

Jeg vil ikke hermed sige, at han ikke skal betale noget for en saadan Hjælp, for de sociale Boligforeninger disponerer jo ikke frit over de Kapitaler, deres Byggeri i Tidens Løb kaster af sig, og det er givet, at hvis man normalt vilde give private Bygherrer den samme Stilling, maatte man ogsaa paa en eller anden Maade binde dem til, at den fremtidige Kapitalafkastning dog for en Del kom det offentlige til gode.

Men ved Siden af denne Hjælp til det private Byggeri har Ændringsforslagene ogsaa givet noget mere end Lovforslaget, idet man har forandret det oprindelige Forslags 10 Aars Skattehenstand og 5 Aars Skattefrihed til 12 Aars Skattefrihed. Men selv om dette naturligvis vil være en meget værdifuld Hjælp under de øjeblikkelige økonomiske Forhold og Prisforhold, løser man jo ikke hermed for det private Byggeris Vedkommende Spørgsmaalet om hele Byggeriets Finansiering, det, som man for de sociale Boligforeningers Vedkommende, og nu ogsaa for Stiftelsernes og for Parcelbyggeriets Vedkommende, løser paa den Maade, at man giver Tredieprioritetslaan til en billig Rente. Det Problem bliver stadig tilbage for det private Byggeri, det væsentlige Problem i hele Byggeriets Problemstilling, hvorledes man skaffer sig denne 3die Prioritet til en Pris, der gør det muligt at opføre Boliger til Udlejning eller til Salg, som den Befolkning, der skal bruge dem, med Rimelighed kan betale. Men saa vidt jeg forstaar, arbejder man stadig i Indenrigsministeriet med dette Spørgsmaal, og jeg haaber og tror, at vi snart skal høre fra Ministeriet om Planer i Retning af at løse dette for hele det private Byggeri meget brændende Spørgsmaal.

Tillige faar saa det private Byggeri den Hjælp, der ligger i de 2 Mill. Kr., der stilles til Raadighed som Laan til Ombygning af ældre Ejendomme, hvor større Lejligheder og Rum kan ombygges til mindre Lejligheder og Værksteder. Jeg er meget taknemmelig for, at ogsaa Værkstederne rykkede ind mellem de Lokaliteter, der kan indrettes ved saadanne Ombygninger ved Laan fra det offentlige Side, og jeg er naturligvis helt indforstaaet med Forslagets Bestemmelse om, at det kun drejer sig om Ejendomme, der efter Ombygningen kan være beboelige i et længere Tidsrum, og at man ikke ved den Slags Ombygninger maa komme i Vejen for Sanering af daarlige Bydele.

Men der er et Spørgsmaal, som jeg i denne Forbindelse gerne vil rejse, fordi jeg ikke synes, det er helt tydeligt udtrykt i